

Vychází 1., 10., 20.
každého měsíce o 10.
hodině. Expedicí se
nachází u Roberta
Veita v Nových ale-
jích č. 116.

DALIBOR.

Předplácí se: čtvrt.,
1 zl., půll. 2 zl.,
celor. 4 zl. rak. č.
S poštou: čtvrtl. 1 zl.
15 k., půll. 2 zl. 30 kr.
cel. 4 zl. 60 k. r. č.

Hudební časopis s měsíční notovou přílohou.

Odpovědný redaktor:

Emanuel Meliš.

Nakladatel:

Robert Veit.

Rodina Slavíků.

Životopisní nástiny, podává J. B. Mencl.

(Pokračování.)

Dne 13. dubna 1830 dal ve Vídni koncert, aby Vídeňanům, co mezi tím časem v cizině trávil, k víře nepodobný pokrok osvědčil. V koncertě tom přednášel své vlastní skladby a jiných mistrů s takou dokonalostí a sběhlostí, že ho ctitele jeho veřejně „druhým Paganinim“ jmenovali. V lipnu t. r. cestoval do Teplíc, kde 21. lipna koncert v divadle uspořádal. Odtud odebrav se do Hořovic, zřídil tu 29. lipna ve prospěch chudé školní mládeže akademii, v nížto variací, potpourri, ouvertura k „Čarostřelci“ provedeny byly. Zvláštní pozornosti a dojmu zbudilo u obecnstva smyčcové kvartetto A-dur, které tu rodina Slavíková: otec a tři synové mistrně přednesli. Byla to hra neobyčejná a cituplná a živou a srdečnou pochvalou od četného obecnstva vyznamenána.

Po dvouleté přestávce, v nížto ustavičně se zdokonaloval, vystoupil opět Slavík dne 23. dubna v universitním, a 20. května 1832 ve velkém redutním sále před Vídeňské obecnstvo. Hrál obojíkrátě stejné kusy: svůj koncert do A-moll, sestávající z alegra, adagia a ronda, pak své variace na themu italské opery „Il pirata“ na struně G a ku konci své Impromptu bez průvodu.

Juž při vystoupení uvítán byl Slavík od veškerého obecnstva vřelým, bouřlivým tleskotem, jenž, když první část přebral, nejvyššího stupně dosáhl, nejsa ani k utišení. Svě Impromptu sestavil Slavík ze samých nejodvážnějších těžkostí, nakupiv nejrozmanitějších až báječných zvukův, které vítězoslavně s neslýchanou zručnou bystrostí i jemnou tklivostí překonal. Nejskřejšího vítězství na svém nástroji dobyl si, proveda s nevidanou hbitostí veškeré své původní skladby. J. V. Hofzinsler praví v úsudku svém v časopise „Sammler“, že mnohé Slavíkovy akkordy, kdyby rozebrány byly, nejsběhlejší houslista ani pojmuti, tím méně hmatati dovede. „Slavík“ praví dále, přednáší celá

místa zvláštním způsobem užívaje spolu dvojmatů a flažeoletu jakož i hmatů v decimách, tercích, sextách, v chromatické a diatonické škále. Jeho arpeggio, v němž se zcela nový překvapující druh hudby na housle objevuje, naplňuje každého největším úžasem. V koncertech těchto dokázal, že Paganiniho převýšil v umělé bravourní, ne tak ještě úplně v tklivo-dojímavé hře. Slavík byl 20krátě bouřlivě volán od obecnstva nad původní hrou jeho plesajícího. Pan prof. Böhm, nynější ředitel Pražské hvězdárny, psal v soukromém listu rodičům svým do Hořovic o koncertech těchto: „Slavíkovi nevyrovná se v mechanické sběhlosti nikdo, ani Paganini; v adagiu ale Paganini Slavíka předčí; nebo Slavíkovi vadí mladistvá bouřlivá živost.“

Většina listův Vídeňských vyslovila se, že Slavík Paganinimu vavřínový věnec jeho posud nedostihlé slávy vítězně sejmul.

Naposledy zněl labutí zpěv strun Slavíkových dne 28. dubna 1833 v poledne v redutním sále. Nehrál více; tvořil na svých houslích divy. Tak vyslovil se prof. Šembera a nápodobně i J. V. Hofzinsler, Hüttenbrenner, ředitel Štýrského hudebního ústavu, ve Vídeňských listech a jiní. Při svém vystoupení byl od obecnstva, jimžto velký sál a gallerie přeplněny byly, nadšeně přivítán a pozdraven. Hrál koncert Fis-moll (Allegro, Adagio a Rondo), v kterém obrovských nesnadností nakupil. K allegru připojil nově složenou fermatu bez průvodu, ježto bez odporu tenkrátě něčím ještě neslýchaným byla, neboť ještě žádný mistr nepokusil se něco takového přednesti. Ve fermatě této líčí hudebně dvě soucitně a nešťastně milujících se duší, kteréž v největší beznadějnosti a v nejvyšší už zoufalosti dny tráví blouzníce v samém nářku srdce rozrývajícím, ježto však sloučivše se u vroucí, upřímné lásce v bláhostech pospolně horují.

Slavík již před koncertem ochuravěv na chřípku, byl při vystoupení tak slab, že ani nevěděl, že veřejně před obecnstvem a k tomu ještě nejvybranějším hraje; až teprv při fermatě k sobě přišel. A přec hrál tak mistrně, že byl co možná největší pochvalou od obe-

censtva vyznamenán, ano, hrál tak lehce, a předce se nic těžšího mysliti nedalo. Fermatu tuto přednášel J. Slavík z paměti (jakož i vždy veškeré své skladby) nemaje jí ani sepsanou. Teprv na žádost a domluvu svého přítele pana Láboru napsal jí před odchodem svým do Peště. V adagiu opanoval milokrásnou něžností, kterouž jednoduché nápěvy oživil, srdce veškerých posluchačů i Lafonta samého; v rondu okouznil milostností hry své každého, neboť v každý zvuk vdechl kouzlo, které se každého srdce dotklo. Pak provedl „Zvonkové rondo“ od Paganiniho, jež po prvním poslechnutí z paměti opsal s průvodem orchestru a byl bouřlivým nekonečným potleskem vyznamenán.

Na to následovaly jeho nové bravourní variace se změněným laděním strun. Tklivou něžností, jistotou těch nejtěžších figur, nejneobyčejnější lehkostí přednesl Slavík krásovkusně obrovskou tuto skladbu a dosvědčil, že nejprvnějšího místa v řadě houslistův zaujímá.

Byloť to poslední znění kouzelné hry strun Slavíkových, labutí zpěv v největším nadšení přednešený jsouc ovanut blízkým dechem kruté Morany. Slavík dokázal, že i v citojemné tklivosti velikána Paganiniho přestihnul, kdežto v mechanické bravourní zručnosti sám nedostížen byl. Jistý Videnský posuzovatel ve Vid. novinách nepřál Slavíkovi zaslouženě dobyté a od veškerého obecnstva uznané přední slávy, chtěje z něho míti mermomocí následovníka N. Paganiniho, kdežto Slavík ve všech svých skladbách i co do zvláštního způsobu přednesu původním výtečníkem byl.

Paganini vzdělav se, vzbudil mistrnou až dotud neslýchanou hrou svoji v spříbuzněném duchu mladistvého bujarého Slavíka co v hlubinách genia jeho spočívalo. Při obrovských vlohách dokázal Slavík neunavným cvičením, co schopnost a pile Čecha dovede. I povznesl se na vrchol umění jsa ještě tak mladistvý a stál tu co původní velikán jak ve hře tak v skladbě své. Můžeť se směle o Slavíku říci, že žil a hrál 20 let před časem. Co by byl dále dokázal, nedá se ani mysliti, neboť zanášel se i myšlenkou, k svým houslím ještě jednu drátěnou strunu připravit, by na pěti-strunné housle hráti mohl.

Jsa již, jak známo, při posledním svém koncertu churav, ulehnuť opět několik dní; avšak maje tříměsíčné dovolení k cestování nastoupil, nejsa ještě z úplna zdrav a nedbaje na zbraňování svých přátel, dávno již zamýšlenou uměleckou pouť do Peště, kamž z cela se-sláblý přibyl. Odtud chtěl se odebrati ku koncertování do Prahy a Karlových Var, chtěl navštívit v Hořovicích své rodiče; avšak jináče bylo souzeno.

Ulehnuť v Pešti třetího dne, 25. května a byv zanedbán od maďarského lékaře, jenž na venek odejel,

zesnul tu na hlavničku dne 30. května 1833 v 27. roku svého stáří, ve svém nejnádějnějším věku, dosáhnuv nejvyšší vrchol umění a slávy po 20letém dnem i noci trvajícím cvičení.

(Dokončení.)

● čtyrručním hraní na varhany.

Vzbuzuje to věru pozornost naši, že čtyrruční hraní na varhany v průměru nikdy tak často nepřicházejí, jako čtyrruční hraní na fortepiano, a následovně že též varhanické kusy à quatre mains (na čtyry ruce) v hudebních katalogách něco nevídaného jsou, an naproti tomu každý nový seznam mší Quatre mains pro fortepiano v hojnosti obsahuje. Domníváme se tedy, že to od jistých okolností závisí, že čtyrruční hraní na varhany patričného účastenství nenalezlo. Zpytujeme tedy příčinu toho!

Možnost čtyrručního hraní na varhany žádný upírati nebude; vždyť mohou 2 umělci u 4oktávní varhanní klavesnice seděti, ačkoliv se tak volně pohybovati nemohou jako při 6 až 7oktávní klavesnici fortepiana. Jestli to též příhodné a možné pro nástroj, anť všech 20 prstů a všecky 4 nohy na jednou udeřiti nemusí, čímž by se arci pokus ten pokazil. Jedna neustále čtyř- neb sem a tam pěti-hlasová sada, na příklad fuga, zaměstnává též postačitedlně dva hráče, a může v jednotlivých místech tak psána býti, že by k provedení jejímu dvou herců třeba bylo.

Konečně přicházejí pády, při nichžto 4ruční hraní práti jest. Tak bychom chtěli na příklad také jednou nějakou zdařilou fugu slyšeti. Varhany jsou k tomu též příhodné; není však žádného hráče při ruce, jenž by nějakou velikou fugu, třeba nějakou od Seb. B a c h a, přednesti uměl. Tomu by 4ruční hraní nejlépe vyhovělo. Hraje se tedy nějaký čtyrruční kus, který velkolepě účinkuje, an se to jednotlivému hráčovi něco nepatrného býti zdá. Varhanám se tím vyhoví a posluchač se uspokojí. Proč pak se tedy nehraje častěji, nežli se to stává při počátku služeb Božích aneb při jiných příležitostech, nějaká zdařilá čtyrruční fuga, když varhany za něco stojí, a hráči právě nescházejí?

Kdokoliv již někdy čtyrručně na varhany spolu hrál, ten ví že jen pedál nepohodlnosti působí, a to bude asi hlavní příčinou, proč čtyrruční varhanní hra zvláštní oblíbenosti a zvláštního přijetí nedošla. Hra pedální bývá veskrz sekund hrajícímu přenechána.

Třeba by se byl skladatel těch nejvyšších pedálních tonů vystříhal, musí se předce až k *g* neb *a* dosáhnouti. To bývá pro oba hráče nepohodlné, na pa-

tričnou aplikaturu není ani pomyslení, a jak nesnadné jest udeření vyšších pedálních klavesů, an hráči mnohem dále v pravo leží nežli obyčejně zvyknul.

Jistý stavitel varhan ponavrlh tedy, aby se vystavěla pro čtyrruční hraní zvláštní pedální klavesnice, totiž tak, aby sekundant seděl u prostřed nad ní, s ní pohodlně zacházeti mohl. Avšak mimo to, že by se k tomu při mnohých varhanách místa nedostávalo, způsobilo by takovéto podniknutí veliké vydání. Toho však není docela třeba. Ať se jen nechá pedál tak jak jest, a každému hráči nechť se tolik od pedální hry přiručí, mnoho-li až do polovice sahá, nad kterouž sedí. Toto se zdá to nejpríhodnější býti. Jeden neb dva zvuky, které v jeho polovici obsaženy nejsou, může již jeden každý pohodlně vzíti.

Primista může pohodlně až na *a* sestoupiti a sekundistovi lze až *es* neb *e* dosáhnouti. Hudební skladatel musí arci zřetel svůj na to obrátiti a své pedální chody a figury tak zříditi, aby se pořádný přednes docílil.

Nenechá se n. př. jedna každá, nesnadná, dvouruční varhanní fuga na 4 ruce zavesti, právě proto, poněvadž se při komponování žádný zřetel na dva hráče nebral. Možná že nás páni skladatelé kusů varhanních několika 4ručními fugami překvapějí berouce při jich skládání ohled, aby každý hráč pedálu pohodlně užívati mohl. Jistě by si pak mnohého zavděčili, věhlasnost velikých umělců, kteří jen 10ti prsty a 2ma nohama zázraky na ohromném nástroji urobují, neutrpěli by též žádné ujmy.

Ze Lvova.

Hudební Jednota a výroční zpráva ředitelství. — Školy hudební. — Album národních písní. — První koncert Jednoty hudební.

Posud u nás všeliký ruch hudební prýští z jednoho toliko zřídla, a zřídlem tím jest naše hudební Jednota: „Galicyskie Towarzystwo muzyczne.“ Nechť domácí aneb zahraničný umělec vystupuje v koncertech, buď jednotlivé osoby aneb celá tovaryšstva uspořádají nějaké představení hudební ve prospěch dobročinných účelův; všude a vždy pozorovati účastenství tohoto spolku aneb alespoň výtečnějších jeho členův. Stanovy tohoto spolku (§. 18.) ukládají ředitelství povinnost skládati každoročně zprávu všeobecnému shromáždění o stavu celé společnosti a o jejím majitku, o pokroku ústavu naukového a o poměrech jejích vůbec. Z takové s koncem r. 1858 složené zprávy vysvítá, že společnost ta čítala 195 přispívajících, 94 členův účinkujících a 15 oudův čestných. Příjmy její byly následující:

Zbytek s koncem roku 1857 obnášel 221 zl. 45 kr., a od 1. ledna do posledního prosince 1858 vplynulo od přispívajících členův, potom z neobyčejných příjmův z koncertův a z tax školních 4869 zl. 37 kr.; úhrnem tedy 5091 zl. 22 kr., a poněvadž vydání obnášelo 4163 zl. 39 kr., zůstal s koncem roku 1858 zbytek 927 zl. 43 kr. stř.

Celý majitek společnosti záležející v obligacích, v hudebninách, nástrojích hudebních a t. p. páčí se na 4580 zl. 9 kr. stř. Největšími dary přispěla obec města Lvova a vysoké ministerium osvěty prvnějším vyznačením ročního příspěvku 300 zl. stř. a poslední obhatilo archiv dělami J. Seb. Bacha z osmi již ročníkův záležejícími. Největší zásluhy a rozkvět jednoty položili pp. Kalchberg, místopresident vládní, kníže Sapieha a Joz. hr. Starzyński. Co se týče ústavu naukového, navštěvovalo 22 žákův škola na housle, oddělení zpěvu ženského čítalo 20 a oddělení zpěvu mužského 40 žákův a 8 posluchačův vyučováno v nauce o harmonii a kontrapunktu. Počet přispívajících členův záležel posud ponejvíce z obyvatelů Lvovských, aby tedy získali jednotě též členy v kraji ustanovilo se ředitelství na tom, vydávati pod redakcí uměleckého ředitele svého p. Mikuliho „Album národních písní“ („Album pieśni ludowycze“) a takové v ročních svazcích zdarma udělovati každému z údův Jednoty s koncem roku, nadějíce se, že poloučením hudby s předměty jak pro literaturu tak též i pro dějepis národní velevážnými vzbudí všeobecnou zajímavost a následovně získá ústavu členy, ježto, poněvadž pro vzdálenost místa z produkcí hudebních žádného užitku míti nemohli a proto do spolku vstoupiti se váhali, k vůli podporování rozvinu převzácných památek národních rádi do spolku přistoupí. — Než však ačkoliv jednota hudební všemožně se stará dostáti úloze své, zbývá ještě mnoho přátí, a zvláště hudba kostelní to jest, pro kterou právě nic ještě nepodniknuto. Leč „ne na jednou Krakov vystavěno“ — praví polské přísloví, a že náš spolek hudební i letošního roku pěkný učinil pokrok, vysvítá z programu školního, dle kterého nejen zpěvu a houslím ale i ve hře na cello a kontrabassu se vyučuje.

Letošní zimní produkcí spolku hudebního otevřeny byly koncertem dne 3. listop. uspořádaným; neb nejen že výbor útvorův hudebních byl pěkný ale i vykonání bylo pečlivé a uměleckou rukou řízené. Na počátek odehrál orchestr symfonii H. Rebera, profesora při konservatoriu Pařížském, hraběnce Bramické věnovanou. Jest to skladba ušlechtilá a plna uměleckých vnaď, z které zvláště líbila se část druhá (Andante) svým krásným nápěvem jakož i spanilý menuet, vyznačující se nejen formou polonesovou ale i ohlasem zvukův národních polských. Druhé číslo koncertu, sbor Rudkow-

ského „U nas jinacze kozacze“ na čtvero mužských hlasův složený ačkoliv ne nejlépe proveden, s velkou byl přijat pochvalou a to zvláště proto, že se posud provozovaly útvary tohoto odboru hudby toliko od německých skladatelův, Kreutzera, Kückena, Marschnera a j., když Poláci skladatelův podobné útvary tvořících nemají, a to co posud p. Sikorski ve Varšavě a p. Studziński v Krakově složili, toliko pokusy nazvat lze. Jako třetí číslo zpívala zpěvačka při zdejší zpěvohře, slečna Polláková arii žebračky z „Proroka“ a píseň Essera. Její pěkný altový hlas a cituplný přednes prázden všeho pitvoření se, mocně dojal shromážděné obecenstvo, jenž jí srdečnou pochvalou děkovalo. Na konec vykonáno spoluúčinkováním všech žákův a žákyň vznešený sbor na míchané hlasy z „Mesiaše“ od G. F. Haendla s průvodem orchestru. —

(R. m.)

Ze Záhřebu.

Zpěvácký spolek. — Juratovič a gregoriánský zpěv. — Zkoušky na hudebním ústavě. — Výteční žáci a žákyňe. Vinařova kantata.

Zdejší mužský zpěvácký spolek velmi chvalně si počíná; letos právě mají stanovy téhož spolku na způsob jiných ztvrzeny býti. Řízení jeho svěřeno je panu Stohlovi, učiteli na zdejší podreální škole, jenž co ochotný a zpěvu milovný dilettant chvalně znám jest. Zdali bude též národní zpěv vzdělávati, pochybuji; neboť jsou údové z větší části a též pan Stohl národnosti německé. Pročež lze se co obávati, že bude zdejší zpěvácký spolek, jak se to v mnohých městech stává, více cizí než národní zpěv pěstovat. A předc je hudba národu horvátského roztomilá, cituplná a v pravém smyslu slova slovanská. Nápěvy jejich podobají se často nápěvům staročeským. Obšírněji pojednám o horvátské hudbě někdy jindy. O kostelní hudbě sděluji Vám s potěšením, že se sotva kdes taký spořádaný chorální zpěv najde, jak zde pod vedením pana Juratoviče, kněze a spoluředitele zdejšího katedrálního chrámu. Jest výborný znatel gregoriánského zpěvu, jemuž se ne tak snadno každý vyrovná vynikaje nad mnohé znalosti v tomto oboru hudby kostelní. Proslulý český kontrapunktista p. Karel Pitsch poučoval nás též o těchto starých kostelních toninách, avšak kadencí naše byly obyčejně stejné, kdež naopak zde tomu tak není. Ještě dlužno se mi zmíniti o zdejším důležitém ústavu, totiž: o jednotě hudební. Zkoušky na tomto ústavu došly utěšených výsledků. Co se theorie týče, odpovídali žáci velmi správně, meno vitě žáci na cello, jež p. Oertl vyučuje. Odpo-

vědi klavírních žáků pod p. Čeňkem Vinařem (Čechem) byly překvapující praecisí a velmi pokročilým vzděláním. Je to nejlepší důkaz o důkladné a lehce pochopitelné methodě pana Č. Vinaře, anto i chlapci útlého mládí v hudební theorii, ježto předc tak abstraktním předmětem jest, velmi prospěli. Z 53 chovanců, jižto jednotlivá oddělení hudební školy: zpěv, housle, cello, klavír navštěvovali, obdrželi následující žáci, jsouce při tom do zlaté knihy zapsáni, odměny: Miloković Jan (housle), Princigova Judita (klavír), Šrabee Heřman (cello) a Visjakova Emma (zpěv). Do čestné knihy byli zapsáni: Křížanić Frant. (housle), Šajatović Jul. (klavír) výtečný to talent; a Trputecova Irma (zpěv). Pochvaly došli: Agrasova Berta, Rakićova Marie, Šaj Karel (zpěv), Danielić Karel a Jugjić (housle), Baan J. (cello) a Uzorinac Viktor (klavír). Pan Čeňek Vinař uvedl kantatu Terebelského do hudby, kteráž zde provedena byvši velké pochvaly došla. Je to skladba důkladná a velmi zdařilá.

Záhřebský.

Beethovenova „Sinfonia eroica.“

Něco k charakteristice téhož umělce.

Bylo to roku 1803. Beethoven (narozen dne 17. prosince 1770 v Bonnu, † 26. března 1827 ve Vídni) uvázal se do nadřečené symfonie, kteráž pod názvem „Synfonia eroica“ známa dle dávno uzavřeného záměru aby totiž hrdinovi svého věku Napoleonu I. toto instrumentální dílo věnoval, pro časté překážky teprv následujícího roku ukončena jest.

Mezi tím sepsal Beethoven mnohé sonaty a quartetta od rozličných šlechticů a nakladatelů objednaná. (Beethoven však pracoval jen tenkrát za peníze a na objednání, kdyli se v největším peněžitém nedostatku nacházel.) Beethoven byl dle svého politického mínění republikán, k čemuž jej jeho čistě umělecká přirozenost zvláště přivedla. Platonova republika vssála se do jeho krve a masa, a dle toho základu, dle toho vzoru porovnával veškeré ústavy celého světa. Tak to chtěl míti zařízeno, jako to Plato předepsal. Byl tedy toho pevného domnění, žeby Napoleon žádný jiný úmysl neměl, nežli ten, Francouzsko dle podobných zásad v republiku proměnit, a tak by byl — dle jeho mínění — základ položen ku všeobecnému blahu. Odtud jeho úcta a nadšení pro Napoleona.

Toto pro prvního konsula francouzské republiky, vítěze u Marengo, na čisto opsané hudební dílo, s dedikací na něj, mělo právě francouzským vyslanstvím do Paříže zasláno býti, an právě do Vídne zpráva přišla,

že se Napoleon Buonaparte dne 2. prosince 1804 za francouzského císaře svolati dal. Jak mile se Beethoven o tom dozvěděl, bylo první jeho zaměstnání, titulní list od symfonie odtrhnouti a dílo samo při náramném proklínání nového francouzského císaře, „nového tyрана,“ na zem uvrhnouti, kdež také ležeti ostalo. Trvalo to dosti dlouho, nežli se Beethoven zase zpatoval, a dovolil, aby dílo to pod názvem: „Sinfonia eroica“ s dole se nacházejícími slovy: „Per festeggiare il souvvenire d'un gran uomo“ (t. j. k oslavení památky velikého muže) na světlo vyjíti smělo. Podotkneme ještě, že se Beethoven teprv tragickým zahynutím tohoto císaře na ostrově Heleně, s ním zase smířil, vyjádřiv se sarkasticky: že jemu k tomuto převratu již před 17 roky přiměřenou hudbu složil, kterouž tento (převrat), aniž to jeho úmysl byl, zcela tak hudbou vyjadřuje — mínil tím totiž smuteční pochod ve své symfonii.

Karel Maria Weber a opilý hudebník.

Výjev ze života.

Jednoho večera zavadil ve Vídni jistý mladík na ulici o bezživotné tělo. Spatře je v blátě ležící nemálo se ulekl, neboť se domníval z počátku, že se nohy jeho dotkly oběť nějakého neštěstí neb nějaké vraždy. Sehnul se však, by domnělému nešťastníku dle možnosti ku pomoci přispěl, shledal, že se tu z cela jen o opilce jedná.

„Proklatý ožralče!“ zvolal zuřivě. Na ta slova setřel opilec v úžlabí rukou bláto z zamazaného čela a změřiv mladíka zamumlal bezzvukným, chraptivým hlasem:

„Proklatý ožralče! pravíš Karle M. z Webrů? Proklatý ožralče? — — Tento proklatý ožralec jest bezpochyby tolik co ty, rozumíš?“

Weber pln ošklivosti chtěl se vzdáliti, ale podnapilec volal za ním: „Zůstaň! . . . Nechodte pryč, prosím Vás pane, z Webrů. Byť bych i byl ožralcem, není to předce dostatečnou příčinou, bych zde zahynul. Pakli mne zanecháte zde bez ochrany, brzy mne voda zatopí, bláto mne udusí a nebo zimou zmrznu. Dovedte mne předce domů. Bydlím jen dva kroky odtud v Novém městě. Nestrachujte se ničeho; vždyť sám promoklý nemáte se co obávati, že by mé dotknutí Vás promočilo.“ Outřpností pohnut, uchopil Weber ruku opilce a kráčel s ním naznačenou jím cestou k obydlí.

Mezi tím nabyv nešťastník, jsa umělcem podporován, snad pohybováním, snad kolmým postavením poněkud síly, držel v tomto stavu, napolo k sobě, napolo

k svému dobromyslnému průvodčímu následující rozmluvu: „Krásná to bouře! (bylať strašná bouře právě této noci) překrásná to bouře, avšak padesát let tomu, přežil jsem ještě krásnější, mnohem strašnější v okolí Torre del greco ve Vlaších. Tenkrát pane z Webrů byl jsem ještě mlád, tenkrát jsem byl čacký muž, tehdáž jsem měl vtip jako Vy. Roveň Vám psal jsem operní partitury. Ó já mezek! snil jsem o důstojenství, o slávě, o štěstí, já, jenž do propasti opilství padnouti měl. Mně v ošklivé této stoce jedenkrát pohrouženému nezbylo žádné jiné útěchy než té, bych vždy se zase opil, abych po několik hodin na všecko okolo sebe zapomněl.“

Při této myšlence dal se do hlasitého smíchu, je muž vytí tří neb čtyř polekaných psů odpovídalo. — Po chvíli počal z novu: „Jak, co jsem řekl právě? Ach ano pamatuji se! bloudil jsem semo tamo v okolí Torre del greco v čas tak strašné bouře, jako nynější. I zaklepám na dvěře osamělého domu. Neodvívá se mi. Tluku podruhé, žádná odpověď. I zabouřím po třetí. Dáble a peklo! Kdo jest to? volá slabý hlas. — Zbloudilý cizinec, prosící za outočiště.“ Dvěře se otevrou a spatřím muže mladého, bledého, který, jsa churav, lože opustil, by povinnost pohostinskou na mně vyplnil. Pohostinství to záleželo jedině v ochraně před bouří; neb nenalezl jsem v chatrči této ni kousek chleba, ni sklenici vína. Seznámiv se s ním trochu, nemohl jsem hostiteli svému podivení nad jeho osamělostí zamlčeti.“

— „Přišel jsem sem,“ pravil on, „bych nepoznán tu zemřel.“

„Nepoznán!“ zvolal jsem. „Vidím zde předce hudební rukopisy s k o r r e k t u r a m i dle zdání oznamující, že se komponováním zabýváte. Podivná náhoda svedla nás dohromady. I já sním o slávě mistra, i já kráčím školou chudoby, bych se jednou do svatyně umyvedrati mohl. Prchnuv z krámu mého otce, váženého bohatého obchodníka ve Vídni, potuluji se ve Vlaších s měšcem ne příliš naplněným, jehož břicho den ode dne více hubení. Slávu však mám před sebou. A tak putuji s lehkým srdcem dále jako židé na poušti za ohnivým sloupem do zaslíbené země je vedoucím.“

„Vy máte rodinu, máte otce a opustil jste vše, chtě hnáti se za zrádným, svůdným preludem?“ odvětil churavec. „Ach, to bych byl neučinil. Slyšte, vyličím Vám poněkud život můj. Snad pouhý jenom tento nástin postačí, by Vás zvrátil z cesty osudu Vás očekávajícího, jehož břímě tak těžce cítím. Slyšte mladíku dobrušedný, však neprozřetelný!“

(Dokončení.)

FEUILLETON.

Z Prahy.

Stavovské divadlo. Dne 6. t. m. dávala se zde po druhé opera „Oberon, König der Elfen“ dle anglického od Th. Hella, hudba od C. M. z Webrů. Deset let jest tomu, co úspěšná tato opera z repertoaru našeho divadla byla zmizela, a hle! opět nyní jest nám dopráno ji spatřiti, v ní oceniti velikého ducha Webrova a baviti se s pikantním obsahem, jež zde v krátkosti sdělujeme: V rajske zahradě rusálek tančí a zpívají víly kol spícího krále Oberona, kterýž probudiv se, jim odejiti káže. Jeho choť Titania dává mu zprávu o rytíři Hüonovi, jeho sluhovi a krásné Rezii. Oberon kyne svým liliovým žezlem a objeví se rytíř Hüon a spící sluha jeho. I opětně kyne žezlem a Rezie se objeví. Králi duchů se jinoch tento zalíbí; i slíbí Titanii jej pod svou ochranu vzíti. Opět kyne žezlem a hle! rytíř Hüon a Šerasmín jeho sluha nalezájí se před mocným Oberonem. Král nabízí se jim co ochrance a dá Hüonovi lesnici, na kterouž když jsa v nebezpečí zatroubí, mu neviditelnou mocí přispěno bude. Hüon z toho se raduje a žádá Oberona, by jej opět do vlasti jeho milenky dovedl. I kyne mocný král žezlem svým v město Bagdad objeví se před zdivenými zrakoma rytíře. „V Babylou květe láska Tobě,“ jsou poslední slova Oberonova, an Hüon v trudné myšlenky pohroužen k městu se blíží. Nastane proměna. V krásné turecké komnatě připomíná sobě Rezie lásku k Hüonovi, an se klepání na dvěře z venku ozve. Fatima a její otrokyně zvěstuje jí radostně příchod jejího milence, an nábožné zpěvy z minaretu se ozývají. Blížící se otrokové haremu vybízí Rezii a Fatimu k modlitbám a spánku. (1. dějství.) Slavně hoduje kalif Bagdadský Harun al Rašid uprostřed bohatých knížat, neb Nabekon, princ tyrský, má státi se manželem Rezie. Rezie zamítne jím, an rytíř Hüon s mečem vrazí do komnaty, v ochranu bera dívku. Otrokové kalifovi tasí šavle, avšak Nabekon sám se nechce pomslit na Hüonovi. Hüon jej v souboji zavraždí. Již chápou se ho otroci! — Hüon zatroubí na svou lesnici a okamžitě octne se v divoké krajině turecké. Avšak i sem zasahuje pomsta kalifova; neboť houf jeho sluhů dohoní prchajícího, zmocní se Hüona, vezmou mu lesnici — zatroubí! — Však jaká hrůza pojímá nevěřící, neboť prchají zahodíce lesnice. Juž daleko vzdáleni jsou od města Bagdadu, uprchlíci blíží se k přístavu, kdež je Oberon očekává a jim poroučí na lodi odplouti. Nastane proměna. V divoké skalnaté krajině volá Puk, sloužící duch Oberonův, víly a žádá je o pomoc, kterouž tyto jemu přislíbí. Opětná proměna. K hrůzné jeskyni před široším oceanem, kterouž toliko blískající nebe osvětluje, dochází Hüon s umdlenou milenkou svou, ukáže jí jeskyně, kamž se před strašnými vlnami rozbouřeného moře uchýliti má, a odejde, chtěje jí něčeho k občerstvení přinesti. Hrůza obejde dívku, tu hučící vlny, zde strašná černá mračna, tam jícen jeskyně šklebí se na ouzkostlivou Rezii. Preje si smrt s milencem svým. Tu uzří loď se blížiti. I volá, jsouc v úplné naději osvobození Hüona, kyne bílým šatem. Nikdo neslyší nárek její a nevidí bílý šat větrem vláti. Loď odpluje. Rezie spěchá podél břehu za ní. Mořští loupežníci, kteří k břehu přistáli, uzří dívku i zmocní se jí.

Rezie volá svého chotě k pomoci, avšak přesilou lupičů jest tento svázán a v skále zanechán. Bez sebe leží zde Hüon, bez pomoci, opuštěn od lidí, neoplakán od své milenky blíží se hrozná smrti. Však Oberon a sbory duchů jeho jsou mu věrným ochrancem. (2. dějství.)

(Pokračování budoucně.)

— Český skladatel výtečných druhdy kostelních skladeb, pan Rob. Führer je nyní varhaníkem v Riedu blíže Gmundenského jezera.

— Koncert J. Knotka a jeho žáka Gerstbergra v lázeňském sále na Malé Straně nevyhověl ani těm nejskrovnějším požadavkům. Bylať to dilettantská zábava, kterouž posuzovati nemůžeme.

— Pan Blodek, jenžto dosti velkou činností v komponování rozvíjí, složil k „Mlhavým obrazům,“ jež výtečný malíř pan Brandejs na ostrově Štřeleckém ukazuje, krásnou charakteristickou hudbu pro celý orchestr. Škoda jen, že z nedostatku většího orchestru hudba tato se provozovati nemůže.

— Druhý koncert Cecilianské jednoty bude se ještě před svátky odbývati. Program obsahuje zajímaví skladby: Ouvertura k operě „Elisa“ od Cherubiniho, skladby od Storchy, Lachnera, Marschnera a českou romanci „Umírající pěvec“ od Šmilovského, hudba od Leop. J. Zvonaře. V 2. oddělení uslyšíme symfonii vojenskou od Jos. Haydna.

— Výtečný pan prof. Jul. Pisařovic uspořádá dne 17. t. m. koncert, v němžto pan Bachmann, slečna Brennerova a Vrabélyova spoluúčinkovati budou. Upozornujeme milovníky hudby na tento koncert, v němžto mistrnou hru p. Pisařovice obdivovati budeme. A kdo by neznal slavného tohoto virtuosa na klarinet? Jeho hra je cituplnější než cituplného Kleina ve Vídni, jeho technická sběhllost dokonalejší než dokonalého Bärmanna a jeho ton zpěvnější než zpěvného Bära.

— Pianistka slečna Serafína z Vrabély uspořádá v neděli dne 11. t. m. koncert, jehožto zajímavý program zde podáváme: 1. Sonatu pro housle a piano (G-dur) od Beethovena, přednášena od koncertistky a prof. M. Mildnera; 2. píseň od Mendelssohna, přednese pan Fektér; 3. zpěvní kus, přednese sleč. Brennerova; 4. a) Allegro et variations od Haendla, b) Consolation od Frant. Liszta, c) Novelette (čís. 7) od Schumanna, přednese koncertistka; 5. Perské písně od A. Rubinsteina, přednese pan Fektér; 6. a) Ukolebavka od A. Dreyschocka, b) Valse de concert (As-dur) od Chopina, přednese koncertistka.

— Ke cti zde prodávajícího komponisty valčíků pana Jos. Gungla (nar. 1810 v Zsambeku v Uhřích), jenž r. 1848 uměleckou cestu do Ameriky podnikl, uspořádá pan Karel Komsák, kapelník ostrostřelců se svým smyčcovým orchestrem v neděli dne 11. t. m. koncertní soirée v sále na Žofíně, při kteréž příležitosti některé taneční kusy p. Gunglovy provedeny budou. Valčíky pod jmenem „Pražan é,“ kteréž p. Gungl v Praze schválně k této zábavě složil, bude sám skladatel osobně řídit. Mimo to uslyšíme velké potpourri „Pražské památní

listky“ od K. Komsáka a koncerty pro hoboj (přednese p. Blažek), pro flétnu (p. Hammerle) a pro housle (pan Brückner.)

— Nakladatel těchto listů pan Rob. Veit hodlá vydati **pašije** v české řeči na květnou neděli a velký pátek připadající, ježto p. Václ. Horák z jistého, 1571 tištěného exemplaru pro nynější potřebu uspořádá. Noty budou na 5 liniích v tenorovém a basovém klíči tištěny a text dle nynějšího pravopisu upraven. Sbory budou pro 4 zpěvné hlasy zvláště vtištěny. Starý tento exemplář pašiji náleží českému museu. Předplacení na toto dílo, které 8 hudebních archů obsahovati bude, obnáší 1 zl. 15 kr. nov. Předplacení trvá až do konce února, načež zvýšená cena nastoupne.

— Akademie ku prospěchu čítárny německých studentův došla navzdor pestrému a časem lhavému programu příznivého výsledku. Začátek učiněn jest ouverturou k „Braut von Messina“ od Riesa (A-moll), kteráž pod vedením kapelníka Tauwitze správně provedena byla. Na to přednášela sleč. Burggrafova Schillerovu báseň „Der Taucher“ velmi důstojně, ačkoliv jsme se s jejím pojetím a přednesem shodnouti nemohli. Místo Mozartovy arie z „Figarovy svatby“ zpívala slečna Prauseova Auberovu arii z opery „Prísaha“ a se sleč. Mikovou duetto z Figarovy svatby s velkou pochvalou. Mile nás překvapila hra slečny B. Holasovy, kteráž od té doby co jsme ji v hostincích hráti slyšeli, velmi zdárně na housle prospěla. Hrát fantasií pro housle od svého učitele pana Webra odhodlaně a s bravouru; jen žel tomu, že ji nedostatečný nástroj a matná skladba málo příležitosti k vyznamenání poskytla. Pan Eilers zpíval velmi výrazně píseň „Der Soldat“ od kapelníka Jahna, a Blumenlied od J. Slánského. První píseň je pěkná, charakteristická a zdařile provedena; druhá je příliš sentimentální a upomíná na písně Prochovy. Palma koncertu náleží však bez odporu slečně Serafině z Vrabély, pianistce a žákyni Dreyschokově. Ve svém přednesu „nocturny“ od Fielda (čís. 4) osvědčila jemnost a uhlazenost, v přednesu „gavotty“ od Šeb. Bacha pružnost a sílu, a v saltorello od Alex. Dreyschocka eleganci a bravouru, vlastnosti to, které jsou hlavní podmínkou hry pianní. Sleč. Vrabély byla hlučným potleskem odměněna a přidala na všestranné přání ještě jednu pieču od A. Dreyschocka. Obecenstvo bylo četné, výsledek zdařilý.

— Hudební literatura. Právě vyšlo od našeho výborného skladatele pana Václ. Horáka v Bratislavě „Graduale“ (Nostrum in Deum) pro 4 hlasy (tenor solo) s malým obsazením, kteréž u Rob. Veita za 90 kr. rak. dostati možná. V tomž obchodnictví lze dostati skladby pro piano, které se k vánočním darům hodí. Tyto jsou: Landschaftsbilder od A. Ambrose (54 kr. nov.), Valse caprice od Gerbera, (46 kr. nov.), Lyrische Tonstücke od téhož (54 kr. nov.), Romance sans paroles od téhož (54 kr. nov.) 3 Aquarelles od B. Kittla (70 kr. nov.), Romance variee od Neumanna (46 kr. nov.). Dva sešity „Skizzen“ od B. Smetany; každý po 70 kr. nov.

(?) Z Ústí nad Orlicí. Na den sv. Cecílie provozovala se zde mše do B (čís. 4) od Haydna, gra-

duale od Seyfrieda a offertorium od Hummla velmi zdařile. U večer odbývala se kvartetní zábava, v nížto kvartetto od Mendelssohna, Beethovena a našeho výtečného W. H. Veita zdařile provedena byla. Zdejší výborný varhaník p. Alois Hnilička a složil nedávno novou instrumentální a vokální skladbu „Zdravas Maria“ (op. 42), kterou prý co přílohu k Daliboru zašle. Jak doslycháme, ztratí naše město tohoto činného skladatele, jehožto zásluhy i německý hudební slovník „Schladedbach Tonkünstlerlexikon“ úplně ocenil. Práví se, že pan Hnilička a převezme místo varhanické v Chrudimi. (Přáli bychom, by p. A. Hnilička širší pole pro svou činnost obdržel. Red.)

Londýn. Dne 22. listop. byla ulita v slevárně p. Robinsona a Cotama 8 stop vysoká od Baeona modelovaná kolosální socha F. Mendelssohna-Bartholdyho. Povzbuzení k zřízení této sochy vyšlo od jednoty hudební „Sacred Harmonie society,“ jejížto přednosta 50 guineí k tomuto účelu daroval. Tolik též dala J. M. královna anglická. O umělecké ceně téhož díla znějí příznivé úsudky. Socha bude na žulovém podstavku bezpochyby na severu St. James Parku postavena.

Paříž. Theodor Parmentier, co spisovatel a skladatel hudební známý, odejel odtud do Toulouse, kamž ho jeho úřad co pobočník maršálka Niela volá. Jeho choť Theresa roz. Milonollova dala se před svým odjezdem v sále paní Behrové na housle slyšeti. Znamenitá táž umělkyně roznítila přednesem adagia Vieuxtempsova a svých skladeb veškeré posluchače. Theresa nar. r. 1829 v Seviglianu v Itálii; se svou sestrou Marií (nar. 1831, † 1848) již co dítě u obecnstva a kritiky neslychaného nadšení, procestovala téměř celou Evropu a provdala se r. 1857 za Parmentiera. — V divadle „Theatre lyrique“ dávala se dne 18. listopadu Gluckova opera „Orfeus“ s výborným úspěchem. — Dne 10. odbývala se tu v Cirque de l'Imperatrice slavnost Schillerovská, ku kteréž Meyerbeer dvě komposice napsal. Je to slavnostní pochod a hudba ku kantatě od L. Pfaua. Pochod počínaje pianissimem má imposantní konec a byl opakován. Kantata je pro solové hlasy, sbor a orchestr. Je to směs populárních nápěvů a časem šroubovaných efektů. — V „opera comique“ dočkala se Meyerbeerova opera „Pout do Ploermelu“ 50. představení. — V italské operě dávala se konečně Rossiniho opera „Il curioso accideante“ (podivný případ); avšak tato opera není od Rossiniho, nýbrž směs z hudebních kusů Rossiniho. Rossini protestoval proti tomuto drzému návštěví ředitele Calzada, jenž skladbu tu za novou práci Rossiniho vydával. Brzy na to stálo na divadelních cedulích „Il curioso accideante“ opera uspořádaná z kusů Rossiniových od M. Berettoniho. Dne 22. listop. slavil se v chrámě „St. Eustache“ od Pařížských hudebních umělců den sv. Cecílie provedením velké mše od Mozarta. Roger zpíval tenorovou partii a Filmant řídil. — Paní Szarvadyová roz. Klausova, pianistka Pražská uspořádá tu koncerty. —

Stuttgart. Meyerbeer přijede sem tyto dni, aby posledním zkouškám k své operě „Dinorah“ aneb „Pout do Ploermelu,“ přítomen byl, neboť má se opera tato dne 7. prosince provozovati.

V a r š a v a. Věhlasný umělec hudební p. Apolinar Katski neustává pracovati o své nejmilejší ideji, jejíž předmětem jest konservatorium hudby. Uspořádav vše, co se týkalo dovolení vládního, potvrzení stanov ústavu jako též i přidělení budoucího stánku hudební Uměny cestuje nyní po Litvě a po krajích ruských uspořádaje koncerty ve prospěch konservatorium. Vybírá k tomu místa a čas výborův maršalkův gubernských a odbývajících se nyní v městách okresních shromáždění a výstav hospodářských. Neb vláda odporučivši mu ředitelství řečeného ústavu, naznačila mu výminku, že když sebere 120 stipendií na 6 let, tehdy teprv bude mu volno otevřít školu hudební. Nadání ta stará se tedy p. Katský získati akciemi, z nichž každá obnáší 2000 zl. pol. (500 zl. stří.) Všecky skorem okresy, jak v království polském tak též i na Litvě a Žmudi berou sborně po jedné i dvou akciích a mimo to mohovitější pánové zvlášť. — Slysíme o rozmanitých přípravách hudebních, ježto umělci a ochotníci hudební pro letošní zimní dobu chystají. Pianista p. Joz. Wieniawski bude dávat v síních redutních 3 „Poranki muzykalne“ věnované hudbě komorní, na kterých dle ohlášeného programu se provozovati budou: Septuor od Hummla, Homage a Haendel, velké duo na dvě piana od Moschelesa a quintett od R. Schumanna.

V í d e ň. Dne 5. odpoledne byla na hřbitově sv. Marka odkryta socha Mozartova. Socha tato je umělecké dílo, jímžto si pan H. Gasser nové slávy dobyl. Na plochách pískovce mříží ohrazených stojí žulový schodec, na němžto musa hudebního umění v bronci vyvedena v nakloněném postavení spočívá. Postava pohlíží se schýlenou hlavou k zemi, držíc v pravici otevřenou partituru requií a podpíraje se levicí, v nížto vavřínový věnec drží, o nakupená díla velkého skladatele. Lze čísti nápisy: Figaro, Kouzelná flétna, symfonie atd. Vyvedení podstavku svědčí o kráse a čistotě. — Dne 10. t. m. dává Alex. Dreyschock svůj poslední koncert na rozloučenou.

V r a t i s l a v. Slezský katolický list uveřejňuje vypsání ceny za snadně vykonanou krátkou, čtverhlasnou mši (latinský text) s průvodem varhan. Lhůta k zaslání trvá do 1. září 1860, cena 20 tolarů. Adressuje se na Brosiga, kapelníka domu ve Vratislavi (Breslau) v Slezku.

Směs.

Richard Wagner, jenž se nyní v Paříži zdržuje, byl od části časopisectva Pařížského (Revue des deux mondes — Siécle — a zvláště Figaro) tak ostře a tak lehkovážně potupen, že se nucena viděl v časopise „Europe artiste“ následující odpověď uveřejniti: „Jedenáct tomu

let co jsem ze Slezska vyhnán, následovně z celého Německa vyloučen. Od té doby složil jsem v cizině dvě opery, z nichžto jedna „Lohengrin“ v Německu s prospěchem dávana jest, ježto však jsem z nedostatku orchestru ještě neslyšel. Přišel jsem do Francie, abych hudbu svou aspoň před svými přátely provozovati dal. Vyhýbám se hluku a reklamám. Jsem cizí, vyhnán, a očekával jsem od Francie pohostinství a přívětivé přijetí. Nazývají mne „Maratem hudby“, mé skladby nemají žádné takové bořící tendenci jak se obyčejně říká; sám král, jenž mne vypověděl, dává ve své residenci mé opery provozovati a nachází v nich obliby. Francouzské časopisy nechtě ještě trochu čekají; snad mne pak jinak posuzovati budou než dle výpovědi některých německých novin; nežádám pak ničehož než nestrannost.“

Dur a moll.

(Haydn.) I. Haydn navštěvoval po čas svého v Londýně přebývání často vyhlášenou zpěvačku Bellington-ovou, a učinil jí jednou poklonu, za kterou by se ani žádný dvořanin stydět nemusel. Vyhlášený malíř Reynolds vymaloval totiž tuto zpěvačku jako svatou Cecílii, která s očima k nebi zírajícíma sbor anjelů naslouchati se zdála. Haydn jsa na úsudek o tom obraze od zpěvačky požádán, odpověděl: „Obraz jest Vám velice podobný, má ale předce velkou chybu!“ — „Kterou?“ tázala se Bellington-ova u přítomnosti malíře. — „Malíř dopustil se převléké chyby, proto že Vás vymaloval, jak nasloucháte zpěvu anjelů, an však měl vymalovat anjely, jak Vás zpěv s nadšením poslouchají.“ — Pro tu zpěvačku komponoval Haydn „opuštěnou Adrianu.“

L i s t á r n a. Panu K. L. v Rjece: „**Humoristické listy**,“ počaly 1. říjnem b. r. svůj nový na téhodny urychlený a skrz naskrz zdokonalený běh, i osvědčují se býti fotografiem směšností, železničí nápadů, telegrafem výpadů, parníkem nájezdů a perníkem i syrobem všech slovanských Kaš a kaší! Mimo to jsou „**Humoristické listy**“ skoro až neslušně skromné. Podávajíc ročně 52 týdenne vycházejících archův asi s 200 u nás posud nevidanými, proto že nevydanými obrázky, a konečně ještě s dvěma praemiemi, podávají samy sebe takřka za pac, totiž s kolkem již a s poštovní zášilkou ročně toliko za 5 zl. 70 kr., půlletně za 2 zl. 85 kr.; čtvrtletně za 1 zl. 45 kr. a měsíčně za 50 kr. rak. čísla. Z toho patrno, že jsou „Hum. listy“ i s 75 krejcarovým „**Humoristickým kalendářem na rok 1860**“ ne-li zcela, alespoň polovičně zdarma, i nebude zajisté ni jediného človíčka na světě, kterýby lhostejně opominul pro vyléčení své z těžkomyslnosti zmíněné dva praskavé bičiky si zaopatřiti. Kdo tak neučiní, litovati toho bude věčně věkův a litovati nepřestane, dokud se mu obou spisův z „**expedici Humoristických listův v Praze 140—2**“ do rukou nedostane.

 K tomuto číslu přiloženo jest pozvání k předplacení na „Dalibora“ 1860. Žádáme P. T. ctěné odběratele, by své předplacení b r z y obnovili; by se počet výtisků ustanoviti mohl. Při této příležitosti vyzýváme pány varhaníky a ředitele kůru k předplacení na „**Pašije**,“ ježto dle starého rukopisu náš důkladný pan Václ. H o r á k uspořádá. Předplacení na „Pašije“, o sm hudebních archů s textem českým čítající, obnáší: 1 zl. 15 nov. kr. Předplacení na toto dílo trvá až do posledního února 1860, načež zvýšená cena nastoupí. Poslední notová příloha, obsahující „Pohřební čtvero zpěv“ od J. Nesvadby, bude k poslednímu číslu přiložena.